

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Dijanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne preplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Disma i novce treba šaljiti «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru».

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Revolucija u Rusiji.

Ruski se car odriče prijestolja.

PETROGRAD, 17. Petrogradska agencija objavljuje carev proglas, u kojemu Car poručuje da pošto unutrašnje teškoće prijete sudbonosnim uticajem na konačni uspjeh uporne borbe, njegova savjest smatra za dužnost, da mora narodu otkazati tješno udruživanje i organizaciju svih njegovih snaga, kojima bi se brzo pobjeda postigla. Stoga se Car odriče, u dogovoru sa Dumom prijestolja, te buduć da neće da se dijeli od svog ljubljenoj sina, prenosi nasljedstvo na svoga brata velikoga kneza Mihajla Aleksandroviča. Car nalaže bratu, da vlada u potpunosti sa narodnim predstavnicima, da uzdržava zakonite ustanove i da se na nje zakune; pozivlje vjerne sinove domovine da u teškom času nacionalnih iskušenja poslušaju Cara, da mu sa narodnim zastupnicima budu na ruku i da vode rusku državu putem sreće i slave.

Proglas privremene vlade.

PETROGRAD, 17. Privremena vlada objavljuje proglas, u kojemu piše: Nova vlada hoće da sazda svoju politiku na osnovu opće, neposredne amnestije za sve one, koji su počinili zločine političke i vjerske naravi, među tima i teroristička djela i vojničke pobune; ona hoće da se ukinu sva ograničavanja što ih obilježavaju socijalni, vjerski i ino nacionalni razlozi; da se namah učine pripreme za sazivanje upravne skupštine, koja će, potječući iz općeg prava glasa, imati da uredi vladu i odredi ustav. Policiju će zamijeniti narodna garda. Čete koje su učestvovala u revolucionarnom pokretu ne će se razoružati, nego će se zadržati u Petrogradu. Ukinuće se sva ograničenja za vojnike upogled društvenih prava, ali pod uvjetom stroge vojničke stege u aktivnoj službi.

I veliki knez Mihajlo se odriče prijestolja.

NEW-YORK, 17. «Associated Press» doznaje iz Petrograda: Veliki knez Mihajlo odrekao se i on u petak popodne prijestolja.

Proglas velikog kneza Mihajla Aleksandroviča.

PETROGRAD, 18. Veliki knez Mihajlo izdao je proglas, u kojemu kaže, da je odlučio primiti se najveće vlasti, samo pod uvjetom da to bude narodna volja, i to tako da narod to izreče plebiscitom svojih predstavnika u konstitutivnoj skupštini, koja bi se izabrala, općim, neposrednim, jednaki glasovanjem, i koja će morati da utvrdi oblik vlade i novi ustav ruske države.

Saopćenje ruske privremene vlade svojim prestavnici u inostranstvu.

PETROGRAD, 19. Vijest petrogradske agencije: Ruska je vlada upravila svojim predstavnicima u inostranstvu, telegram, u kojemu ih obznanijuje o nacionalnom pokretu i saopćuje, da se Car Nikola odrekao prijestolja za se i za velikog kneza nasljednika na korist velikog kneza Mihajla, da se ovaj potonji odrekao, dok konstitutivna skupština ne utvrdi oblik vlade i nova načela.

Telegram, što ga je potpisao ministar izvanjskih posala Miljukov svršava ovako: «Vlada, koja

Prigodom 700. obljetnice utemeljenja reda sv. Dominika.

Kulturna crtica,
Prof. W. baron Ljubibratić.
(Svršetak.)

Megjutim za Las Casas započe nova borba; misija, koju bijaše sam preuzeo, postade za nj izvornom neprestanih borba. Encomendores, španjolski namjesnici u novom svijetu, bijahu se prometnuli u neovisne gospodare kao u doba feudalizma. Naredbe se dvora prezirahu, urojenici se na svaki način tlačili, samih je 23 godina trebalo, da se razvije krvoločno tiranstvo. Las Casas razmišlja, koliko će vremena trebati, da novi gospodari unište narod, i suđeci po onom što već bijahu učinili, zaključuje, da se to može veoma brzo dogoditi. Putuje s toga u Španiju, da pred kraljem zastupa stvar urojenika. Ferdinand je duboko ganut od slike, koju mu je Las Casas podao, ali umre prije nego je mogao obuzdati razuzdanost svojih namjesnika. Kardinal Ximenes dođuše je shvatio riječi Las Casas, te je takogjer i pogodio, koji su mu neprijatelji. On uvidi, da raskalašenost i razuzdana raskoš dvora ima svoj izvor u mnogim zločinovima, koja se nekažnjeno vrše u američkim šumama. Župnik je Zanguarame napokon nagrađen sa svoje postojanosti: on dobi naslov, kakav niko u Španiji ne bi bio ni zatražio, ni dobio: zaštitnik svih Indijanaca, i po tom novom svojstvu

preuzimlje vlast u času najteže živjanske i unutrašnje krize, što je Rusiju tekom svoje povijesti ikad doživjela, svjesna je strašne odgovornosti što ju je zapala. Ona će prvo nastojati da izlječi pogreške što tište, a koje joj je prošlost ostavila u nasljedstvo, da obezbriži mir u zemlji i napokon da pripremi nužne pretpostavke, kako će se suverenska volja naroda slobodno izjaviti o svojoj budućoj sudbini. Na polju izvanjske politike, kabinet će poštovati međunarodne obaveze, što je preuzeo od propalog režima i počastit će riječ Rusije. Mi ćemo pažljivo njegovati odnose, koji su nas s drugima sprijateljili, i to tako da ti odnosi postanu intimniji i trajniji pod novim režimom u Rusiji, koji hoće da se dade voditi od demokratskih načela štovanja što se duguje velikim i malim narodima, slobodi njihova razvoja i dobrome sporazumu između naroda.

PETROGRAD, 19. Miljukovljevi telegram predstavnici Rusije u inostranstvu sadrži ovu stavku, koje u našem prvom telegramu ne bijaše: «Rusija nije tražila rata, s kojega već blizu tri godine svijet se u krvi kupa. Rusija je žrtva promišljenog i davno pripremljenog napada, pa će se i dalje boriti, kao dosad, protiv osvajačke pohlepe jednog razbojničkog plemena, koje je sebi uobrazilo, da može voditi nesnosnu hegemoniju nad svojim susjedima, te namećati Evropi 20. tog vijeka sramotno gospodstvo pruskog militarizma. Vjerna ugovoru, koji veže Rusiju sa svojim slavim saveznicima, ona kao i oni tvrdo hoće da svijetu po svaku cijenu obezbijedi eru mira narodima, na osnovu stalne nacionalne organizacije, koja će jamčiti poštovanje prava i pravičnosti. Rusija će zajedno s njima zajedničkog neprijatelja pobijati, sve do kraja, bez susstojanja, bez slabosti. Vlada, kojoj pripadam, sa svom će energijom nastojati da pripremi one prilike, koje su dosad mogle da paralizuju zanosnu poštivnost ruskoga naroda.»

Uapšenja.

LONDON, 17. Agencija Reuter javlja iz Petrograda: U trgjavu Petrogradskoj zatočeni su knez Galizin, Goremikin, nekadašnji zapovjednik petrogradskih četa i nekadašnji ministri generali Suhomlinov, Bjelajev, Protopopov, Stečeglovitov, Maklakov, Markov i Kuslew. Uapšene su i druge ličnosti, koje su prije bile na visokim položajima, ali za sad ostaju u palači državne Dume.

Na zapovjed privremene vlade poglavica je flote u Baltičkom Moru admiral Nanenin dao uapšiti dioškog generala guvernera Finske, potpredsjednika upravnog ostsjeka senata, Borotina.

Prilike u Finskoj.

STOCKHOLM, 17. «Svenska Dagbladet» javlja iz Haparange: Glasa se, da je za finsku trgjavu Sveviborg proglašeno opsadno stanje, jer da se tamna posada pobunila; i željeznički most kod Terikvoja bio bi lagamom između Petrograda i Viborga, a bio bi uništen i onaj preko Neve, netom su revolucionarci dočuli, da je stara vlada namjeravala dozvat čete iz Viborga. Čuje se, da je opsadno stanje proglašeno i u Helsingforsu i Viborgu.

KOPENHAGEN, 20. «Politiken» objavljuje članak o prilikama u Finskoj, po kojemu ruski je senator Lipoki imenovan za generalnog guvernera. Tri ruske komisije obilaze Finske gradove, da odrede nužne promjene. Putnici koji su prispjeli iz Finske

mogao je on svakom robu pokloniti slobodu. Godine 1516. po treći put odplio put Amerike. Ali jedva se iskrcao, odmah morade uvidjeti, kako je teško dizati svoj glas protiv zlorabara. Uzaluđ se pozivlje na prava svoje nove časti, isti kraljevski komesari, koji bi ga bili morali podupirati u njegovom radu, bacaju mu klipove ispred nogu. On morade zapustiti otok sv. Dominga, gdje je mislio, da će nesmetano moći razvijati svoju djelatnost i opet se vraća u Evropu. Neustrašivo brani pred kraljem prava ljudska od onih, koji jedino gledaju da brane i obrane svoje interese. Kardinal Ximenes, u koga je polagao sve svoje nađe, ne može da mu bude pri ruci, jer ga teška bolest srušila u grob.

Novi gospodari megjutim nastavljaju da progone urojenike, ničeju im svako pravo, ne smatraju ih ni ljudima. Las Casas ne samo da se mora boriti protiv njih, već takogjer i protiv nekih redovnika, koji stoje uz silnike, da im ugođe. Jedan od ovih bijaše i fra Bernardino od Manzanedo, koga kraljevski komesari izabraše, da pred prestoljem pobija optužbe, za koje se znalo, da će tamo Las Casas iznijeti.

Radeći neprestano na korist nesretnih urojenika, pri čemu bijaše polučio sjajnih uspjeha, Las Casas tako istroši svoje zdravlje, da mu je bila potreba i odmora i počinka. I s tog uzroka u 50-toj godini svojega života ugje u samostan Dominikana, da tu nagje zasluženi mir. Nego dugo se nije naužio mira. Iznova za njega započe težak i buran

život: opet bude poslan u misije. I eto ga nalazimo u Nikaragui, u novo osvojenim zemljama Mexika, gdje propovijeda evanđelje. Taj tegotni život traje sedam godina. Zatim se opet vraća u Evropu, a skoro ga zatim nalazimo u Peruu, gdje energično traži i zahtijeva, da se vrše zakoni u korist urojenika. Iza toga ga opet susretamo u Nikaragui, gdje doživlje uprav sjajni trijumf. Namjesnik Don Rodrigo Contreras hoće da uništi Indijance, ali mu u tom poduzeću vojnici uskraćuju posluš, pošto su čuli riječi Las Casas-a.

Od tog je časa, usprkos svih mahinacija moćnih mu neprijatelja, njegova djelatnost ovjenčana uspjehom. Eto ga opet u Španiji, a iz Španije igje u Rim, da pred papom zastupa interese urojenika, i tako se vatreno za njih zauzimalje, da mu papa uručuje nekoliko bula na korist urojenika. Don Antonio Mendosa postaje u to podkraljem Mexika, te prijateljstvo, što goji prema Las Casas, proširuje i na one, koje on brani. Premda je već dosta učinio, preostaje mu još dosta toga da učini, i mi ćemo ga opet vidjeti u Madridu, gdje pred Karlom V. diže svoj glas. I pred najapsolutističnijim vladarem Evrope on će razvijati svoje nazore o jednakosti i ravnopravnosti svih ljudi. Karlo je shvatio Las Casas, i to je dokaz njegove oštroumnosti, ali s druge strane nije mogao dočuti abnegaciju toga starca, koji sebe smatraše ništa prema čovječanstvu. Kad se po sedmi put povratio u novi svijet, bude mu ponugjena biskupska stolica u Kuzku. Ali on odbi ponudu, i ako bi mu od toga bile došle velike

koristi. U Americi bila siromašna biskupija Chiapa bez pastira. Tu biskupiju zatraži za sebe i dobi je. Kroz to se vrijeme u Evropi promijenile prilike. Karlo V. bijaše umro, a naslijedio ga Filip II. Pređ ovim, po naravi, mračnim vladarem bude Las Casas optužen s izdaje. I eto ga opet u Evropi, ne da zastupa tugju stvar, već da se sam brani!

I obrani se! Pošto je dokazao svoju nevinost, povraća se u Ameriku, gdje je doživio potpuni trijumf, da je bilo nalme ukinuto ropstvo. Tad zamisli da napiše djelo, koje će potomcima pripovijedati o titanskoj borbi, koju je vodio na obranu potlačenih i nevoljnih. To bijaše Povijest Indije. Usprkos nekim nedostatcima i suvišnim i nepotrebitim ponavljanjima, to je djelo postalo dragocjeni izvor sigurnih vijesti za one, koji pišu o Indiji.

Dostigavši duboku starost, blagoslovljen od Indijanaca, shvaćen i od onih, koji su ga proganjali, umre u Madridu u 92-goj godini života, god. 1566.

Ne možemo propustiti, da spomenemo, da su Dominikanci takogjer gojili i kršćansku umjetnost. Cvat reda pađa zajedno s cvatom gotskog građevnog stila. Najglavniji arhitekti reda su: fra Sisto, fra Ristoro, Giovanni da Campi i Jacopo Talenti. Fra Sisto i fra Ristoro započehše godine 1278. unutarnost crkve S. Maria Novella u Firenci, a Jacopo Talenti dovrši radnje g. 1362. Daljina se između pojedinih stupova umanjuje, kako se približavaju tribuni, tako da crkva izgleda duljom.

De samo građiteljstvo, već se i slikarstvo gojilo između članova reda. Spomenut ćemo ovdje

Neizvjesne vijesti.

KOPENHAGEN, 17. Novine javljaju iz Haparande, da ubijstvo Stürmmera nije potvrgjeno; Protopopov bi se nalazio kod Cara; veliki knez Nikolaj uživao bi puno povjerenje revolucionaraca, te bi se njemu povjerila diktatura nad vojskom.

KOPENHAGEN, 17. Javljaju preko Stockholma: Revolucionarci su prikazali Caru ultimatum, da odmah potpiše proglas, kojim se, bez ustručavanja, priznae novo političko stanje. Potvrguje se vijest, da je Protopopov ubijen.

Engleske misije.

MANCHESTER, 17. «Manchester Guardian» javlja iz Londona: Skorašnja misija Lord Milnera u Rusiji stajala je u svezi sa ruskim prilikama, buduć da je engleska vlada bila od nekoliko vremena na čisto o ozbiljnosti situacije u Rusiji. Milnerov zadatak bijaše da nagodi Cara s Dumom i da ukloni revoluciju. Glasa se, da je Car odbio Milnerov prijedlog, da imenuje jedno ministarstvo, koje bi bilo pred Dumom odgovorno, i to s toga, što ne bi odgovaralo ruskom ustavu i političkoj nezrelosti naroda. Car pak nije pristao ni na drugi prijedlog da imenuje ministarstvo, koje bi Duma odobrila, sa Sasonovom kao ministrom predsjednikom i ministrom izvanjskih posala. I dalji Milnerov pokušaj, da dogje do pomirenja između Cara i Dume, razbiše se o carevu upornost. Revolucija je buknila, netom se Milner povratio iz Rusije.

Vladina izjava u engleskoj donjoj kući.

LONDON, 17. Agencija Reuter. U Donjoj Kući kancelar riznice Bonar Law izjavi, da je od petrogradskog engleskog poklisarstva prispio telegram, u kojemu se konstatuje, da prvašnja vijest o odreci carevoj i imenovanju velikog kneza Mihajla za regenta rekbi nije sasvim tačna. Careva odreka i imenovanje regenta nije još gotova stvar, premda je eksekutivni odbor prihvatio odnosnu rezoluciju. Do drugom jednom telegramu, neznase gdje Car sada boravi.

Vladina izjava u talijanskoj komori.

ZÜRICH, 17. Na jučerašnjoj sjednici talijanske komore ministar izvanjskih posala Sonnino izjavi, da po vijestima što su dosad prispjele, sav petrogradski i moskovski pokret ne znači oslabljivanje ratnih operacija, već nastoji da ih se intenzivnije i žilavije nastavi.

U Dumi.

PETROGRAD, 18. Na poziv ekzekutivnog odbora Duma je priznala, da je prijeko potrebno, za pobjedno dokončanje rata, da se uspostavi red, i preuzme zajednički rad iza fronte. Jednoglasice se odlučilo da se priznade vlast ekzekutivnog odbora Dume, za sve poslove što su u svezi sa upravom ruske države, ubrojiv sazivanje zakonodajne skupštine, Privremena vlada Dume je imenovala Rodičeva ministom za finske poslove.

BERN, 19. Ljonske novine javljaju iz Petrograda: Carević, koji boravi u Carskome selu, obolio je od ospica sa jakom ognjicom. Gradovi Odessa, Tiflis, Jekaterinoslav i skoro cijela Sibirija pristaše uz novu vladu. U Kijevu objavljene su vijesti o petrogradskim događajima po Brusilovljevu ovlaštenju. Nova je vlada proglašila «Zimsku Dalaču» narodnom svojom, ona namjerava da u tu palaču smjesti konstitutivnu skupštinu.

Rat u Mačedoniji.

BERLIN, 17. Wolf Bureau javlja: Francuzi u Mačedoniji trpe sve jednako velikih gubitaka. Čini se, da je ententa prenijela na Francuze na Balkanu proljetnu ofenzivu, jer se inače ne mogu protumačiti bezobzirne žrtve ljudske.

Izvjestaji austr. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 17., 18. i 19. marta nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Pooštreni podmornički rat. Potopljene lagje.

BERLIN, 19. Wolf-Bureau. Naše su podmornice potopile u Engleskom kanalu, Atlantskom Okeanu i Sjevernom Moru daljih 116.000 tona.

LONDON, 19. (Reuter.) Američki parobrod «Vigilancia» torpedovan je bez opomene; američki parobrod «Illinois» od 5225 tona sa teretom iz Londona u Dort Arthur potopljen, američki parobrod «City of Memphis» od 5252 tone, krećat, na putu iz Cardiffa u New-York potopljen je topovskom vatrom.

Napadi njemačkih zrakoplova i ratnih lagja u Engleskoj.

BERLIN, 18. Wolf Bureau. U noći na 17. marča eskadre mornaričnih zrakoplova osuše uspješno bombama, u napadu koji potraja po sat, London i jugo-istočne grofovije, i to unatoč žestokom protudjetovanju neprijateljskih letilaca i obrambenih topova. Zrakoplovi se povratše zdravi, osim L 39, koji su francuski obrambeni topovi sjeverno od Pariza oborili.

BERLIN, 18. Dopodne dana 17. marča mornarične letjelice osuše bombama luku i gazometer u Doveru.

U noći na 18. marča dijelovi naših pomorskih snaga iznova provališe u doverski tjesnac i ušće Themse. Južna napadna skupina potopi u boju iz bliza neprijateljski razarač, koji je čuvao stražu u kanalu a drugoga teško ošteti. Sjeverna napadna grupa uništi torpedom kod Northforelanda jedan trgovački parobrod od 1500 tona i artiljerijskom vatrom dva broda prednje straže; zatim bombardovala je uspješno i iz bliza utvrgjenu luku Margate. Neprijateljske baterije sa kopna odvracale su bez rezultata. Naše se pomorske snage povratše do jedne, bez kvara i bez gubitaka.

za Za-
pozivlju
ug od-
Zemal-
a dan,
Ali to
uže, te
ako su
najviše
pravo,
obzira
k vre-
drugo.
tanoviti
ovi, ali
na sa-
strojem
ena.
austro-
n jav-
rugoga
im eta-
tiska-
(novi-
austro-
rometu
Andri-
im eta-
tiska-
(novi-
preda-
u Nje-
putnice
anskim
putnice
vrijed-
megju-
atinske
30 kr.:
Serafin
oimiri
Zadar,
Arba-
nik Du-
dar —
Dom-
Ore-
af. Le-
banasi,
Prin-
zessin
sji. Ce-
ovrovici
munik,
re na-
babilje,
Malić
provac,
Marčić
Marko
ekon.
-Luka,
23.92.
ani.
e kre-
a čista
sti do-
.862.65
.665.30
.527.95
glavnoj
1917,
u dio-
divi-
30.000)
ornom
593.13,
edi 17
kardi-
djelat-
vijeku
upri-
te, je
godina
stručna
u Do-
jili, Je-
elicum
i, Tou-
narima
Reda
Weiss,
zvanog
elji bi-
name-
filo-
Dum-
anges,
tajnik
n, hi-
Prüm-
kazuje
tako
zjelat-
zatom
ja.

mirovinskoj zakladi kr. 15.000, za ratne i druge do-
brotvorne svrhe upotrijebiti kr. 15.000 a ostatak u
iznosu od kr. 50.107.87 prenijeti na novi račun 1917.
Ujedo je upravno vijeće zaključilo predložiti
glavnoj skupštini povišenje dioničke glavnice za kr.
2.000.000 t. j. od kr. 8.000.000 na kr. 10.000.000.

Zapljenjena imetka Frana Supila.

Budimpeštanski sudbeni stol odredio je, da se
zaplijeni svekolika imovina bivšeg zastupnika na
hrvatskom i zajedničkom saboru, Frana Supila. Pro-
tiv Supila, koji se od početka rata nalazi u Švicar-
skoj te u entinitnim zemljama, povedena je istraga
radi zločina veleizdaje.

Korizmenske pastirske poslanice.

Presvj. šibenski biskup Luka Pappafava u svom
opširnomo pastirskom listu, što ga je izdao za ovu
korizmu, potresen katastrofom ovog svjetskog rata,
razmišlja o uzrocima njegovima, razmatra ga u svom
razviku i traži lijekove, proučava meleme, koji bi
ublažili rane, što ljuto tište čovječanstvo.

U uvodu spominje kako su naši neprijatelji
odbili pomirnicu ruku, što im je bila pružena; ali
se nije čuditi, «što odbijaju mir ljudi, koji službeno i
otvoreno ne priznaju Boga mira». Tako ti ljudi
samo nastavljaju djelo započeto, a započeli su ga
jer odbacivši vjeru u Boga, zabacivši i ljubav iskrenjega,
te razmahnuše u svojim podložnicima najstancanije
ljudske strasti, koje ih gurnuše u ovaj golemi svjetski
rat. Penavijnost, mržnja, pohlepa za zlatom i udo-
bnim životom, ove tri nemani, koje isključuju i pojam
kršćanske ljubavi, obuzeše krugove, u koji državam
naših neprijatelja vladaju, pa da svojim strastima
udovolje, nije im stalo što su na jedno čovječanstvo
navukli sve zlokovne posljedice strašnog ratnog biča,
te ubija moralni i materijalni život. Navodeći Fene-
lonove i Bossuetove riječi, zorno opisuje, kako su
se te strasti znale razmahati tijekom vijekova, i kako
smo sada mi svjedoci njihovog razornog djelovanja;
sada kada gledamo kako je čovječji um, taj odsjev
Božjeg vječnog i svemoćnog uma, sve najzvršnije
tekovine najmodernijih izuma upotrebio samo na
zator, rušenje i uništavanje. Tako su glavari onih
tobože civilizovanih država najbolje dokazali, da bez
vjere nema prave civilizacije.

Biskup Pappafava ovako nastavlja:

«Bitnost prave civilizacije sastoji se u idealnoj
savršenosti, što ju čovjek mora dostići. Usavršiti
čovjeka znači ojačati i povećati njegove duhovne
moći, koje se očituju u istini, kreposti i ljepoti. Nu
istinu, ljepotu, dobrotu, kazuje nam jedino Crkva,
Kršćanstvo, Papinstvo, koje se usredotočuje u Isu-
krstu, tom izvoru vječne istine, vječne ljepote i vječne
dobrote. Koliko pak neki današnji takozvani civilni
narod držbe do civilizacije, to svi dobro znamo i
neustručavamo se kazati, da se njihova poganska
civilizacija može nazvati barbarstvo, koje ih vodi,
poput Francuske, takogjer do vremenite propasti.

Pogledajte Austriju. Ona od mnogo vremena
odoljeva burnim valovima svojih dušmana, pa je do
sada pobjeđnicom i u ovom ratu nad svojim nepri-
jateljima, koji bijahu odlučili da ju istrijebe, po-
put Turske, iz broja država. Prst Božji vodi i
upravlja udesima naroda, država, cijelog svemira,
prema njihovim zaslugama ili krivnjama. Povjest
dokazuje za svakoga, koji ima oči da vidi, kako su
one Države duže uspjevale, koje su manje uvrijedile
Božje Veličanstvo. A za Austriju bila je baš velika
sreća, što je katolički Vlađalački Dom vazda štovao
katoličku vjeru. Austrija je uspjevala i nadalje iz
rata, jer će jačim zanosom htjeti da drži daleko od
politike, od škole, od javne uprave svaki bezbožni
oligarhizam.

Kako je pomanjkanje vjere uzrok ovom stra-
šnom ratu, tako će povratak praktičnoj vjeri, koja
mora prozeti i pojedinca i državu i sve njene usta-
nove biti najbolji lijek svim nevoljama, što ih je ovaj
rat prouzrokovao. Čisti i slatki dah vjere, podupri
jakom rukom, valja da se slobodno raširi po sve-
učilištima i drugim školama, po javnim uredima u
birokraciji, u parlamentima, u vojsci; jednom riječju
po svim javnim ustanovama, u svim redovima vlade
i civilnoga života. Valja stvoriti strože zakonodavstvo
na zaštitu javnog morala, valja privesti narode kr-
šćanskom shvaćanju našeg življenja.

Biskup Pappafava završuje svoje krasno pastir-
sko pismo ovako:

«Uzaludno je promjenjivati oblike pri javnim
uredbama. Na koncu konca sav uspjeh vjerskog i
moralnog poboljšanja zavisiće će od vrsti ljudi, koji
moraju upravljati Državama. Stoga manje promjena,
manje paragrafa, manje ureda, a više dobrih i reli-
gijoznih ljudi. Nu dobrih se ljudi ne može lako
dobiti iz današnjeg naravnog svjetskog rasadnika,
niti mogu vlade uzeti na sebe brigu, da ih odgoje.
Odgoviti će ih katekizam, što im ga predaje, u pučkim
i srednjim školama vjeronučitelji i drugi učitelji ili
profesori, koji hoće da podupiru djelovanje katekete.
Kad pako odrastu, odgoviti će ih kao dobre i praktične
katolike sv. Crkva molitvom, sakramentima i pobo-
žnim vježbama. Fakat je nepobitan da je jedino po
Kršćanstvu omogućeno čovjeku njegovo duhovno
ozdravljenje i uskrisenje; što nije mogao, a ne će
moći nijedan ljudski zakon da izvede, jer za prid-
gnuće čovjeka iz stanja moralne potištenosti ne
dostaje strogost a niti neumoljivost zakona, kojim
se katkada sve protivno postizava. Za to se hoće
velikih pomoćnih sredstava vrhunarnog reda, što ih
kršćanska vjera posjeduje i stavlja na raspoloženje
svakomu, koji se želi poboljšati. Nek pruže Države
priateljsku ruku Kršćanstvu na zemlji: nek poslušaju njegove savjete i opomene, nek se
brinu složno s njime i pod njegovom direktivom za
spas svijeta, i tada će narodi biti u istinu zadahnuti
pravim Kršćanstvom, i mir će vladati u svijetu: onaj
mir, što ga svijet dati ne može, nego jedino Bog.»

Za turski Crveni Polumjesec.

U prilog akciji, potaknutoj po naročito au-
strijskom odboru u Beču na korist turskog Crvenog
Polumjeseca, stigli su c. k. namjesništvo ovi prinosi:
Janjina: općina sakupljeno kr. 20.—. Orebic:
općina sakupljeno kr. 40.50. Ercegnovi: sakupljeno
između tamo nastanjenih muslimana kr. 315.—; dopri-
niše: Amir Zejinlagić kr. 50.—, Haliđ Ramusović kr.
30.—, po kr. 25.—: Saćir Kusturica, Suljaga Seho-
vić, Osman Saćir; po kr. 15.—: Rašid Ramusović, Avdo
Ramić, Meho Omeragić, Saćiraga Zejinlagić, Mustafa
Kačirović; po kr. 10.—: Saćir Kusturica, Pašan Garče-

vić, kapetan Osman Halil; po kr. 5.—: Ibro Tur-
kuša, Alija Kaljić, Ismail Husein, Avdulak Mućkur,
Ramadan Hajdar, Sulejman Hadžimehmed, Camil
Zejinlagić, Sućirja Zejinlagić, Arif Senanović, Erna
Altarać, Hrustan Lalić. Novigrad: seoska blagajna
100.—. Vrboška: općina sakupljeno 152.09. Starigrad:
sakupljeno 38.—, dopriniješe općina 10.—, samostan
Dominikanaca 3.—; po kr. 2.—: Ružević Dr. Petar,
Vranjican dn. Dinko, Selem Toma, Petrović Nikola,
Draganić Petar, Vranković Vladimir, Ljubić Stjepan;
po kr. 1: Rossini Juraj, Bonicioli Andrija, Dostinić
Nikola, Kuničić Petar, Skarpa Mihovio, Zuviteo Ni-
kola, Devlahović Roko, Ljubić Šme, Boglić Nikola,
Marković Stjepan, Sojan Frano. Blato: općina 100.—,
seoska blagajna 20.—. Korčula: kotarsko poglavar-
stvo sakupljeno 52.—. Ercegnovi: općina 273.—.
Risan: općina 50.—. Tivat: općina 81.20. Luštica:
općina 20.—. Veluluka: općina sakupljeno 41.20.
Ukupno kr. 1302.99, koji je iznos Namjesništvo po-
slalo austrijskom odboru za turski Crveni Polumje-
sec u Beču (l. Hohenstaufenngasse 7).

Crveni Krst.

Kapetan Antun J. Kamenarović i supruga mu
Antonija da počaste uspomenu blagopokojnog ka-
petana Stijepa Dabinovića 20 K; — za počastiti
uspomenu pok. gje. Ađele Petz: Obitelj Brkuli,
Molat 4 K, Dr. Kažimir vitez pl. Abelić 4 K; —
Nikolić Nikola, kanc. oficijant, da počasti uspomenu
pok. Petra Vranjićky 4 K; — Perković Marko u
Zadru - Ravnicima mjesto čestite prigodom previšnjeg
zaslužnog oblikovanja viteskim križem Franje Jo-
sipa I. vrijeđnomu načelniku u Sinju Stjepanu vit.
Celmiću 2 K; — da počasti uspomenu pok. gje.
Anke Oštrić: Klarić Petar, opć. blaginik u p. 3 K.
Sala Antun, posjednik Smilčić 10 K, Calebich Pietro,
i. r. cons. di governo 5 C.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 20. Službeno se javlja:

«20. marta 1917».

Istočno bojište.

U šumovitim Karpatima, zapadno od Lucka
i na Stochod uspjehna preduzeća na pretpolju;
uostalom ništa važno.

Talijansko bojište.

Na fronti u Val di Fiemme artilerijska je dje-
latnost znatno porasla, inače bila je kakva je o-
bično. Trst je iznova bio ciljem letjeličkih bomba.

Jugo-istočno bojište.

Sjeverno od Tepelenja na Vojusi naši iz-
vidnički odjelci uništise neprijateljske bande.
Istočno od Ohridskog jezera jaki francuski
napadi nanovo su odbijeni.

Zamjenik poglavice generalnog štaba
v. Höfer podmaršal.

Izveštaji njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 20. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan 20. marta 1917.

Zapadno bojište.

Za neprijateljeva zapremanja napuštenih kra-
jeva s obe strane Somme i Oise, više je bojeva
pješadijskih i konjičkih odreda proteklo sa znat-
nim gubicima po protivnika. U pripremanju boj-
nog polja, odabranog u tom kraju, pokazala se iz-
vojničkih obzira nužda, da se učini neupotreblji-
vim sve što neprijatelju mogae da bude kasnije
od koristi za njegove operacije. Na lijevoj obali
Meuse zestoki su francuski napadi na pozicije,
što smo 18. marča zauzeli, posud odbijeni. Na
visu 304 jedna se naša satnija zagoni za neprijate-
ljem, otme mu dalji 200 metara širok komad op-
kopa i posadu mu zarobi. U zračnom boju obze-
reno je 13 neprijateljskih letjelica. 3 pucaniem iz
obrambenih topova.

Istočno bojište.

U nekim odsječima borbeno je djelatnost
življa nego prethodnih dana.

Macedonska fronta.

U boju, koji se već 9 dana bje izmegju
Ohridskog i Drjespenskog jezera i na visovima
sjeverno od Bitolja, Francuzi ne postigoše ni jučer
nikakva uspjeha. Njihove napadne čete provališe
na širokoj fronti protiv naših pozicija u tjesnacu
izmegju jezera i na sjeveru od Bitolja. Napadi
njihovi mahom propadoše, to u našoj vatri, to na
nekim mjestima u boju iz bliza. Na sjeveru od
Doitranskog jezera više je engleskih satnija raspr-
šeno artilerijskom vatrom.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

Njemačka podmornica potopila veliku francusku oklopnjaču.

BERLIN, 20. Wolff Bureau: Jedna naša pod-
mornica potopila je torpedskim hicem 19 marča
u zapadnom dijelu Sredozemnoga Mora veliku
bojnu lagju razreda «Danton».

«Danton» rinut g. 1909; dug m. 145; širok m. 26; tonuće
m. 84; razmjehstaj ton. 18.400, pokretna snaga označ. konjskih
sila 22.500, brzina 19 m.

Topovi: 4 od cm. 30/45 unutrnjg promjera, 12 od
24/50 cm. un. prom., 16 od 75 cm. un. prom. 2 sprave za
lanciranje torpeda.

Oklop: pojasni mm. 250, oklop baterija teške artil. mm.
300/220.

Spremišta sadržavaju 965/2052 tona ugljena.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 19. Izveštaj generalnog štaba, 18
marča:

Između Ohridskog i Drjespenskog jezera ne-
prijatelj napade po više puta, ali je svuda uzbijen.
Istočno od Drjespenskog jezera jak neprijateljski
odred napade naše pozicije kod Cervene Stene
ali bje krvaso odbijen. U odsječku Bratindolskom
bilo je cio dan ljutih bojeva, koji još traju. U o-
bluku Cerne zestoka artilerijska paljba protiv visa
1050. Na ostalim frontama artilerijska djelatnost.

Rumunjska fronta.

Dema ništa da se javi.

Značajne pojave ruske revolucije.

BERN, 19. «Petit Parisien» javlja iz Petro-
grada: Dova je vlada predala socijalističkom piscu
Burzevu arhiv političke policije. Čuje se, da je
posljednja odredba, koju je Car Nikola potpisao,
bilo imenovanje kneza Lvova za ministra pred-
sjednika.

Telegrami della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 20. Si annuncia ufficialmente:

«20 marzo 1917».

Teatro della guerra orientale.

Nei Carpazi boscosi, ad ovest di Luck e sullo
Stochod operazioni d'avancampio coronate di suc-
cesso. Del resto nulla d'importante.

Teatro della guerra italiano.

Sul fronte della Val di Fiemme azione d'ar-
tiglieria considerevolmente intensificata, altrove
azione ordinaria soltanto.

Trieste fu nuovamente bersaglio alle bombe
di aviatori nemici.

Teatro della guerra sud-orientale.

A nord di Tepeleni, sulla Vojusa, nostri ri-
parti di ricognizione spazzarono bande nemiche.
Forti attacchi francesi ad est del lago di Ochrida
furono nuovamente ribattuti.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale
von Höfer tenente maresciallo.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 20. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 20 marzo 1917.

Teatro della guerra occidentale.

Nell'occupazione da parte del nemico del ter-
reno abbandonatogli da ambo le parti della Som-
me e dell'Oise, parecchie fazioni di riparti di
fanteria e di cavalleria trascorsero ricche di per-
dite nell'avversario. La preparazione del terreno di
combattimento, prestabilito in quella regione, ci
rese militarmente necessario di rendere inutiliz-
zabile tutto ciò che più tardi potesse essere di
giuoco al nemico nelle sue operazioni. Vio-
lenti attacchi francesi sulla riva sinistra della Mosa,
contro le posizioni da noi guadagnate il 18 marzo,
furono dovunque respinti. Sull'altura 304 una
delle nostre compagnie caricò nuovamente il ne-
mico e gli strappò un altro tratto di fossato, lar-
go 200 metri e ne fece prigioniera la guarnigione.

In combattimenti aerei furono abbattuti 13
velivoli nemici, tre per azione dei cannoni di
difesa.

Teatro della guerra orientale.

In alcuni settori attività combattiva più vivace
che nei giorni precedenti.

Fronte Macedone.

Il combattimento, che dura ormai da 9 giorni
fra il lago di Ochrida e quello di Drespa, nonché
sulle alture a nord di Monastir, non recò ai Fran-
cesi nemmeno ieri alcun successo. Le loro truppe
d'assalto irruero in largo fronte contro le no-
stre posizioni nella strettura fra i laghi, nonché a
nord di Monastir. Tutti gli attacchi fallirono sotto
il nostro fuoco, ed in singoli punti in mischia. A
nord del lago di Doiran parecchie compagnie in-
glesie furono messe in rotta dal fuoco dell'arti-
glieria.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

La guerra ad oltranza coi sottomarini.

Sottomarino francese affondato da una torpediniera francese.

BERNA, 20. Verso la metà di febbraio una
torpediniera francese affondò nella baia di Mar-
siglia un sommergibile francese, scambiandolo per
un sottomarino germanico.

Le perdite della marina mercantile francese.

BERNA, 20. «L'Information» reca che la com-
missione centrale degli armatori francesi notifica
ascendere le perdite della marina mercantile fran-
cese, per opera di sottomarini nemici, a 400.000
tonnellate, pari al 17% del tonnellaggio com-
pletivo.

«Dreadnought» francese affondata nel Mediterraneo.

BERLINO, 20. Ufficiale. Uno dei nostri sotto-
marini affondò il giorno 19 marzo nel Mediter-
raneo, con un colpo di torpedina, una «Dread-
nought» francese della classe «Danton», scortata
da una controtorpediniera.

La rivoluzione in Russia.

DIETROBURGO, 19. Il Granduca Michele emanò
un proclama in cui annuncia d'essersi risolto ad
accettare il supremo potere, però a condizione che
tale sia il volere del popolo, manifestato dal po-
polo plebiscitariamente, mediante i suoi rappre-
sentanti in un'assemblea costituente, eletta col
suffragio universale, la quale dovrà stabilire la
forma di governo e la nuova costituzione dello
stato russo.

DIETROBURGO, 19. A richiesta del comitato
esecutivo, la Duma riconobbe che, per condurre la
guerra ad una fine vittoriosa, è indispensabile ri-
pristinare l'ordine e riprendere il lavoro comune
dietro il fronte. Venne conchiuso ad unanimità di
riconoscere i poteri del comitato esecutivo della
Duma per tutte le contingenze che riguardano
l'amministrazione dello stato russo, compresa la
convocazione dell'assemblea legislativa.

MILANO, 19. «Il Corriere della sera» reca:
Il comitato esecutivo ed il comandante della guar-
nigione di Dietroburgo ricevettero i rappresentanti
e gli addetti militari d'Inghilterra, Francia e Italia,
che si dichiararono autorizzati ad avviare rapporti
normali col comitato esecutivo, riconoscendone
l'autorità.

BERNA, 20. I giornali di Lione hanno da Die-
troburgo: Lo Zarevic che trovai a Carskoje Selo
ammalò di morbillo con febbre alta.

Le città di Odessa, Tiflis, Jekaterinoslav, non-
chè quasi tutta la Siberia aderirono al nuovo go-
verno. A Kiev, con l'autorizzazione di Brusilov,
vennero pubblicate le notizie degli avvenimenti di
Dietroburgo.

Il nuovo governo dichiarò il Palazzo d'Inverno
proprietà nazionale ed intende farne la sede del-
l'assemblea costituente.

Lo spirito rivoluzionario e il governo provvisorio in Russia.

DIETROBURGO, 19. (Reuter). Nel pomeriggio
del 16 marzo furono tolti dai pubblici edifici e dai
negozi gli stemmi imperiali. Tosto dopo i giornali
annunciarono avere l'imperatore abdicato al trono.
Gli stemmi furono abbracciati per le vie o gettati
nei canali.

Il corrispondente della Reuter vide durante
la giornata soldati e cittadini percorrere le vie
cantando la Marsigliese. Una grande manifesta-
zione di giubilo scoppiò allorché truppe a cavallo
comparvero dinanzi alla Duma con una bandiera
recante la scritta: Viva la repubblica socialista in
tutti i paesi.

LONDRA, 20. Il «Times» ha da Dietroburgo:
Il governo provvisorio fu costretto a fare delle con-
cessioni agli elementi rivoluzionari. Quando lo
Zar abdicò, egli nominò Nikolajevič comandante
superiore dell'esercito. Ad onta della sua popola-
rità, il governo provvisorio dovette annullare la
nomina, e per porre fine ad una maligna propa-
ganda, ordinare che il comando superiore non
possa mai essere affidato alle mani di un mem-
bro della famiglia Romanov.

Crisi ministeriale in Francia.

PARIGI, 19. (Havas). I ministri si raccolsero
a consiglio la sera del 17 corr. Briand riferì sulle
trattative corse intorno alle condizioni, alle quali
il gabinetto potrebbe venire completato. Il consiglio
dei ministri espresse il parere che le circostanze
imponessero di lasciare a Doincaré piena libertà
di deliberare sulla situazione, nel modo che a lui
sembrasse il migliore per gli interessi della difesa
nazionale.

In seguito a ciò il presidente dei ministri
Briand presentò al presidente della repubblica le
dimissioni del gabinetto.

Il nuovo gabinetto francese.

PARIGI, 20. (Havas). Il nuovo ministero fran-
cese venne così ricostituito: presidenza ed esteri
Ribot; guerra Painlevé; marina Lacaze; arma-
menti Thomas.

Camera italiana.

ZURIGO, 19. La Camera italiana accolse con
369 contro 45 voti un ordine del giorno, esprimente
fiducia al governo.

Prima della votazione Boselli dichiarò: Anche
il ministero desidera la pace: ma questa non di-
pende dai singoli belligeranti. Essa verrà raggiunta
affrettando l'ora della vittoria. Il ministero farà
di tutto per incrementare la provvista delle muni-
zioni. Sul fronte furono erette opere di difesa co-
sì potenti, che autorizzano la calma e la massima
fiducia. Se la Camera rinnova la propria fiducia
al ministero, questo impiegherà tutte le sue forze
per conseguire la vittoria.

Gli armamenti degli Stati Uniti.

WASHINGTON, 20. (Reuter) Wilson autorizzò
il dipartimento della Marina ad una spesa di 115
milioni di dollari per affrettare la costruzione di
navi da guerra e per l'aquisto di navi ausiliarie.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

JAVNA ZAHVALA.

Rodbina pokojne Emilije Tamino od srca
zahvaljuje svim onim plemenitim osobam, koje su
raznim načinom počastile njezinu uspomenu.

U Zadru, 20 marta 1917.

RINGRAZIAMENTO.

I congiunti della defunta Emilia Tamino rin-
graziano sentitamente tutte quelle gentili persone
che vollero in vario modo onorarne la memoria.

Zara, li 20 marzo 1917.

Od srca hvala svim onima koji dopratise do
zadnjeg boravišta našeg milog pokojnika

Ivana Polich-a

č. kr. prizivnog savjetnika u m.
odvjetnika.

Osobita hvala Nj. Drezvišenosti gospodinu
Vjekoslavu pl. Benedetti, predsjedniku prizivnog
sudišta, Drevsivjetnom gospodinu Dr. V. Ivčeviću,
predsjedniku zemaljskog odbora, i svoj ostaloj
presvijetloj gospodi kolegama pokojnika.

Najsrdacnjia hvala vrijednom liječniku Dr.
Ivu Marčeliću, koji je uložio sve svoje sile, da
nam spasi milog pokojnika.

Ražalošćena obitelj.

Grazie di cuore a tutti quei gentili che vol-
lero accompagnare all'ultima dimora il nostro
caro estinto

Giovanni Polich

i. r. consigliere d'appello a r.
avvocato.

Speciali grazie a Sua Eccellenza il signor
Luigi de Benedetti, presidente della corte d'ap-
pello, all'illustrissimo signor Dr. V. Ivčević, presi-
dente della giunta dalmata, a tutti gli illustrissimi
signori colleghi del caro defunto.

Grazie ancora di cuore all'egregio medico
dott. Ivo Marčelić che cercò di alleviare colle sue
cure i dolori del caro estinto.

L'addolorata famiglia.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst — Preuzimlje naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatk.ša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Fourses, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago kpličinu, i plaća najvišom cijenom.

Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na
Matko Milković, Rijeka.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: *Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato* Obbligazioni provinciali dalmate 4%. *Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest.* — *Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%.* — *Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%.* — *Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.*

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: *Città di Vienna 1874* Vinc. princ. Cor 400.000, in rate mensili di Cor. 20.

Credito fondiario Austriaco 3% Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858 Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4% Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10.

Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

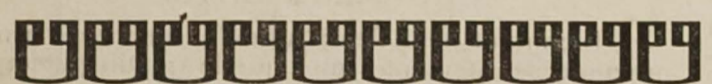
Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: *Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso*, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

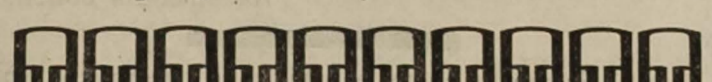
Častim se izvijestiti cj. moje mušterije, općinstvo, Državne i pokrajinske Urede, te Općinske opskrbne odbore da sam premjestio moju poslovnicu

Šibenik obala kod Tvornice leđa.

Sa veleštovanjem:

Agenturna, Komisionalna i Otpremajuća Poslovnica

Josip Jadronja - Šibenik.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamačuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Ratni invalid

koji je izučio pletenje košara, traži namještenje. ◆◆◆◆◆

Prijave: Dalmatinskom pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u ZADRU

Kuhalo i brzovar na petrolej

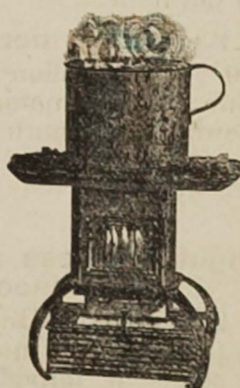
Zajamčena sigurnost!
Zajamčeno prosto od svakog mirisa!

Senzacionalni uspjeh!

Bez čadje!

Bez šuma!

Bez dima!

Bez začepjenja!

Bez predgrijanja sa spiritom!

✧ Najposobniji i najsvršeniji brzovar sadašnjosti! ✧

Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8—12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se brzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peč za grijanje sobe.

Tvorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:
G. B. TAMINO - ZADAR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrasnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5 i 6. — Cigaretnog papira: «SAMUM» I. vrste kr. 7'80, II. vrste kr. 6'80, «AUSTRIA» kr. 4'20 po kartonu. — Fotografiskih potrepština.

Emailiranih Tablica

za dućane i urede

Disači stroj «Meteor» Kr. 380 takogjer hrv. pismom.

Dečata od gume i mjedi.

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 76x50, Kr. 3'50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvozdnom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

Jadranska banka podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjžicama

3 3/4 kamata.

„BLANKA“

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Odbrema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomiješćuje izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućarice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Palazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

Paruđbe šalju se tvrdki **MARCELLO PATTIERA -- Zadar.** Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzojavi: PATTIERA -- ZADAR.

God.
S
Cijena
Kr. 12.—; s
Na polugodiš
Rev
Kako se
cionarna
STOC
donosi ova
m. ustrojil
odbora: iz
zastupnika
legata pet
čelu. Ova
lucionanu
radnici i č
vršenoga
u večer. B
zapodjene
istupili su
zovjavo ce
vladu; uje
odstupi. Č
ćio staroj
vicu glavni
iatora. Na
kom odbor
vili svoj r
odnosno u
energički
da se čim
red. Najpr
carev sin
drović reg
a Miljuko
poznato, s
star Bona
petrograd
toga, jer t
čila ništa
bristima i
imperijaliz
politiku m
sin progla
bliku! A
rukama!»
stili. Zakl
bodno ođ
skupština.
se je izja
siljen, da
ture» izja
nje, što je
Car je tel
sebe i za
Mihajlo A
je morao
razoružat
svoje ruke
festu izja
čete ne č
podupru
nika na f
odbora. Z
trogradu
Nikolaj N
je brzov
volja zem
teljio s de
kao vojni
velikoga
6 slo
za
Slov
knjzi Ra
mljivu i
u hrvatsk
19. vijeka
Framason
rije v po
Kak
žio se ra
ovoga pi
«razmjer
za prouč
stranama
Orient-a
bi dakako
koji ili f
pisanje z
(Mis
od koje
pogibeljn
vativnog
đarac za
đojmom
*) P
ke Bisk
glavnje.